

LES DENTS DEL TAURÓ

Josep Planaspachs

1

Fora, carrisqueig de grills.

Un sol somort se'n va sense soroll
a mitjanit, la caperutxa blanca,
i es mou l'ossam, els cucs revifen l'aire
i esclaten els budells de l'interfecte,
cos pudent al canyet.

Potser es tornarà lepra el tou de carn
i els mots ennegriran les avingudes blanques,
el cotó primigeni de les coses.

En va direm el treball de la derrota
quan el demà ens ensorri els temps fugits.

2

Incident al cel.

No hi ha retorn: aucells sense mirada
s'envolen als palaus paradisiacs.
Equidistant, perdut enmig dels trons,
un feix de raigs simula la tempestat perfecta.
No obstant, tot és error, acumulada alquímia
vers el refrany primer del buit que t'aclapara.
Fins i tot el plugim d'aquesta tarda
sap que tu ets tu i que no hi val tornada.

*Please, passengers, proceed to gate number sixteen.
Do not forget your passport, do not forget your Life.*

La claredat perfà el silenci i l'acomoda
a les remors antigues que escolten els oracles.
"Minyó, que rere el minotaure venen Pepsi
i avui la fàbrica de mots fa figa
a causa de la vaga de fil al laberint."
I també hi ha remor a la torre de vori,
una remor confusa, de nens tornant a casa.
Fins i tot l'aleteig ventricular
t'és un somort passaport de traspàs.

*Please, passengers, put on your seat belts.
Enjoy the journey, don't forget your Poems.*

Mireu bé les despulles altes de l'ocellot,
ran de terra les síl·labes, a prop del cel la mort.

3

No saps qui ets,
ni tu mateix no saps què ets
o bé què fores quan no eres
o bé què ets quan ja no hi ets.

Obre't la galta amb el cop de la veu.

Com estàtues de gel
on el temps no ha desfet
encara els engranatges,
breus soldadets de plom
amb els peus no cromats
pels rajos de les ires.

Ens podriem mitjanament curats
pels instruments novíssims, a les tombes.

Temps ha d'això en deien món real.

4

Es fa fosc i aprenc a netejar
les brutícies que suren arreu.

Fan mal els colzes de tant burxar els llibres,
veig i sento la remor dels textos
no arribats, intangibles,
pujo les escales sacsejant
les falses estructures,
com ocells indòmits que es resolen
en mots sortosament àgils i febrils.

Sóc, m'assec al mig de les dianes,
m'arriben besos d'òlibes,
consells airats dels falcons,
esgarrapades brusques d'aus encara inconegudes.

No sóc, em balbo dins les peces del joc
amb astúcia, deliberadament rotund
per les absències que em pressionen.

Ja sol, al mig de l'entusiasme
i a la gran sala de les ànimes despertes,
provo d'abastar les paraules dels llibres alts.

Però altre cop es fa fosc, m'envaeix la brutícia
i es malperden les aus de la mort justa:
no sóc enlloc i ja toquen matines.

5

No perdríem res
si llencéssim naus i troques pel balcó,
— enganxades, les naus, pels fils daurats de l'alba,
alenant, les madeixes, amb bleixos inconnexos.

Res no hi perdríem
si estimbéssim nàufrags i marxants
als abismes cabdals on res no torna.

Tan sols un bri de veu fos la tornada
— ara et veig, ara no et veig — :
Mira'm bé, que ja sóc desert a l'illa.

6

Estranya imatge, ¿t'adorms,
esllavissant-te el rostre,
perquè així s'encomanin
les formes augurals
cap a nous precipicis
de calç silenciada?,

¿vols rebre de nou,
enfarinant-ne el nas,
aquell hoste marcescible
que anomenares sang
i llençares cap als fondos
immensament inútils?

Hi ha un desig prínceps
que batega per l'escorça de les coses.

No és pas auguri
saber que no ets meva ni seva ni d'ells,
sinó la imatge fecundada de tots, la mort nostra.

7

Tot hauria d'haver estat així de senzill i pulcre:
el món nat
de les formes de les coses
i el temps sargit
per les empremtes despreses del gel.

Encara després vindria l'atzar
a punxar les agulles
— i un crit de ràbia,
i un gemec ofegat.

Tot hauria d'haver passat després del sacrifici,
com queda el pètal
aplatat sota les rodes.
I també les bèsties del fem
tot fent corrua,
un mar de respostes mai afigurades,
mentides de ple dret al peu de l'ara immensa.

Tot hauria d'haver estat així de magnànim i plaent.
Però la neu parlada va fondre's
amb fang estelat — un assassí—
i tot esdevingué un poema en flames.

8

No veia el moment de repetir: "El nen és mort,
el nen és mort".

Enllà de la carena, esvanit a poc a poc,
l'eco rajava de les pedres i després moria,
o bé feia que moria però tornava,
com el caient d'un núvol que finalment
s'enganya i s'enlaira, inflat d'orgull.

Des dels altaveus,
cada moment m'arribava amb insistència
la mala nova, sempre la partença antiga.

I jo em deia: "Cada moment et convida
al següent verí,
i tot es repeteix perquè tot és u".

Era veritat i era mentida:
de bell dia el nen mort sempre torna,
però de nit els ulls s'obren
— inclements, cruels, bastards—
i volen venjança.

9

Talment llinatge ancià
— record de micos saberuts—
amaguem la sang del crim antic
i tornem a desar el menstru
amb decòrum resignat.

Com formigues tolerants,
tornem a casa
i ens empassem els homicidis firmats
sense cap compunció ni pena.

Infinites vegades
fem el camí dignament i sense riure.

Que no hi cerquessin cap taca,
al sòl llepat per les meuques.

L'endemà ens llevem amb un breu,
petit remordiment,
i com formigues impacients
tornem a la ziga-zaga heroica de la vida.

10

Les dents, il·luminades.

Cap pregunta permesa,
a terra sols resta el sospir intacte
i el brum del cerç sempre gèlid.

Al fons del mar esclaten les dents del tauró,
i l'abisme es regira, ensinistrat.

Les dents percacen víctimes de fondàries
i giren cap a una nova fàcies lleonina:
són les lepres perverses de l'absurd.

Sols una pregunta permesa:
¿quan és que foren, les dents, un vell presagi?

11

Altres cop el diluvi
que arriba a plaça, i és dijous.

Pels corredors secundaris
les brunes marmanyeres criden:
pèsols, patates, bròquils i llenties,
seitons, colobres, nous, taronges grans
talment piràmides vingudes d'altres segles,
condons i espelmes bòrnies de segona mà
— parlen els morts— ,
marbre, baralles confiscades,
patiments il·lusoris que es marfonen
molt de mica en mica,
lentament com un brou feixuc de cames.

L'inesperat recorre els carrerons,
escomet fires, ocupa els espais perduts,
manleva pistrincs i els difunts encofra
dins amples continents ressuscitoris
— ven la vida a l'engròs.

Els diluvis retornen de sempre,
són cercles quimèrics
que roten a la impensada,
aniquilen els cervells glaçats
i en fan saba nova, agrumollada.

Altres cop el diluvi
és a plaça cremada,
i els cataclismes s'alcen.

12

Perquè et coneixes et meravelles.

No té cap altre sentit
ni l'escut ni la intenció de rebre,
bonament, baptismes de foc neutre.

Has vingut d'on has vingut
— no ho saps— ,
i l'absència de procediment
et rememora l'espai intacte
on cada cosa té un lloc d'oïda fàcil
— només ho sents i ja ho saps,
no cal escoltar.

Només tenen sentit les febres augurals
que cada matí corprenen les aurores
i fan plorar els vidres dels crepuscles.

I després del part, fèrtils puerperis
transformen els mots pàl·lids
en versos roents, pèrfids.

Les aurores no perdonen,
i tu fas meravelles perquè no et coneguïn.

13

En riure es desfan els fonaments
de tots els murs alts i clars,
les bastides dels edificis
de pedra foguera
— n'hi ha prou amb un xiulet, que tot s'enfonsa— ,
les avingudes desertes,
les presons dels núvols,
les marors fondes dels àmbits més sinistres.

Tot s'allibera quan la pedra riu
i s'obren els abismes
— a preu barat, la torna dels incendis— ,
i tot es fa més senzill i noble
dins la seca harmonia del desert.

¿I la set?

Doncs la set espera,
els llavis encara han de tastar les papil·les fosques
pels camps inaudits de la por.

¿I la por?

Doncs la por dibuixa,
als paradisos blaus,
uns llavis oberts, glatint amb fressa,
que desfan els riures de les coses.

14

No són mentida els fantasmes.

Migdiada de colors trencats,
el que queda del dia:
tan sols els resquitxos
d'antics ossams llampants.

Cal entrar sense soroll
dins l'àmbit de les ombres.

Sobre els camps
hi queden restes d'autòpsies senyalades,
les engrunes sobreres
del prodigi automàtic de la vida,
òvuls enclotats sota espermes silenciades
— com si diguéssim els naufrags
del després de la batalla,
el terra ple de projectils perduts,
fusells d'ànima embussada.

I lluny, com bales perdudes,
les guineus mirant-ho tot
des dels cims més alts
— les guineus terrífiques de la nit,
els fantasmes de veritat de l'existència.

15

Són vampirs que transpiren
des del lluny de la vida,
allí on la vida — més-vida— és tramoia,
on els titelles fan sidral,
on lassats putxinel·lis ballen ombres
que abans foren designis
i que mai més seran.

De cap manera podria una dent canina
acolorir-se en màgic quisso roig,
furiat d'atac i gosadia,
de cap manera si no fos xumant
la llet agra del cor.

I després penedir-se
del mal dat a les urnes cineràries,
que la pols es fa sang
de seguí de seguida,
i la sang ja és cançó
si la dent no és mentida.

Són els vampirs fets aire,
la tramoia invisible
on regnen les guineus,
negra neu que retorna
als paradisos tot allò que fou robat
a toc de foc, a toc de foc i cendra,
a toc de morts.

16

¿Per què tanta exactitud,
tanta imperfecció inabastable?

Tota cosa és
ella mateixa més l'inexplicable.
Allò que abans en dèiem ànima
viu a l'interior dels orígens,
dins dels noms de les coses.

I les hores, com banda de brètols
que toquen el saxo
i desvirguen camps llaurats de poc
— i els minuts, pollets desflorats a deshora.

Perquè els noms exactes del món
són gemec i agonia.

Així rebrem amb segons,
a l'atleta desnonat,
malura sense fruits, arbre pervers,
sentinella de l'absurd viatge.

Avituallem l'espai sencer amb llibres i mel,
l'aliment del temps intacte, encara verge.

I, d'aquí a poc,
tu fet home.

17

A l'inexacte lloc
on els follets habiten,
hi viuen les aranyes
que suren rere els morts.

Hi ha un plaer distingit
que recorre les zones
més rares del fossar.

Degota esperma fàcil
dels iris desllustrats,
talment vaga d'erectes
caralls tot pam a pam.

També els cossos denoten
plers gentils sota terra,
els batecs invisibles
de verms espavilats.

I damunt de tot l'ona,
el plaer estèril de l'aranya,
de l'aranya vital
que desembussa tombes
de bat a bat.

18

L'embatol de l'onada
no m'ha menat enlloc.

Vell naufrag d'illa en illa,
perdut al laberint
sense forma ni vida.

Si he de complir l'encàrrec,
si he de seguir el mandat,
no te m'allunyis gaire.

Ja que empaites d'a prop,
sigues també la víctima.

Et rebré pur, mansoi,
enfonsa'm dins la boira,
empassa'm amb delícia.

Si he de perdre't i perdre'm,
que sigui perseguint-te.

19

També pentinarem
uns quants mots assassins,
i tornarem a ser lliures,
i a viure d'esma.

I no sabrem què ha passat amb el llast
tombat rere les ones.
No sabrem quan hem inventat
altra vegada un paradís mancat.
No sabrem com hem arribat
tan lluny,
ni tampoc no sabrem endevinar
mai més
com ens ho farem per vestir-nos,
a qui pertanyen els obsequis
o bé a què corresponen les preguntes.

També ordenarem les repulses
i passarem lliçó,
una per una,
a les puces i a les cabres,
als homes i als envelats,
als astres i als barris,
als obsessos i als penedits,
als lloats i als sotmesos.

O bé farem lloança
de les arpes salvatges
i les dents del tauró.

Així es fan els encontorns
que ens assegurin la vida.

20

Sadolls,
es repetien la cançó a les fosques
i altre cop les parets tentinejaven
— no sabien com fer sortir ditades
de les pedres lligades amb pega.

Eren fantasmes benvolents,
ombres de penes
lligades al ciment
dels morts aparedats.

Volien més silenci
a costa d'endurir-se els lligaments
i esdevenir paret nua de mots.

Això són els poemes:
homes sortits de les presons dels murs,
ritmes forjats a costa de silencis,
ombres sadolles
dins els límits salvatges de la nit.

21

No recordo d'aquell altre món
sinó la sensació de buit al ventre,
i a l'estret carrer major
un fred d'hivern que glaça
i talla la pell cruel del poble,
jo que arrossego les botes de goma
i la bufanda russa mossegada per dins.

El titella és la princesa,
una nina desertada
amb set de pare i mare,
remoure cames i braços
en silenci,
tan sols de vitrina endins.

I entro a la botiga amb el meu cos
i l'altre fantasma
que treu diners de la bossa,
— diners que són propaganda roja—
i tot m'ho compra, tot m'ho dóna, tot,
a mi, que sóc la seva obra primitiva.

I altre cop al carrer,
passo amb orgull davant la gent,
com un gegant acabat de parir
a la plaça cremada del record.

22

La por dels cossos glaçats,
precipicis on la veu retorna
i es fa gelera d'odi,
les veus del silenci
dins la fòbia immòbil de la nit.

I qui sap quina fosca
caldrà endreçar demà,
quan ens llevem pixats,
sense records al pap
i amb un gran odi lent
germinant ventre enllà.

Som els falsos
desconeguts de l'ahir,
el no-res en marxa.

MATRIU

Morir de sobte a l'inrevés,
així ho voldria.

Túmul que fos matriu de la partida,
un llamp capat rompent el crit de mare,
un llum cegat al ciri encès del vespre,
un cel daurat al groc destí de l'ara,
un bri de foc follet al canyet clar,
matriu foscant, burxó de la sortida.

Néixer de sobte a l'inrevés,
així ho voldria.

LLAMPEC

Un vespre fosc, només arbres, molt d'hivern:
la nit sempre clara de la fosca.

Pati dolç sense infants
—veus mortes, anècdotes de l'ombra,
no res: l'ansia feta oracle.

I un llampec rompent la fosca
—cel roent transitori—,
esclat absent, feix de llum morta:
forats del temps.

La nit clara, tan sols arbres, molt d'hivern.
I el dia sempre fosc de la nit llarga.

SI ALGÚ ET CRIDÉS ARA

Si algú et cridés ara
i et prometés sol i lluna —foc i terra—
a canvi d'un sol vers,
no seguissis pas el rumb de la februra
—tu, caminant quiet—,
que el vent és enganyívol
i l'aire en va ple, de veus mortes i errants
—silenciades.

Gira el mirall i mira't,
crit deforme esdevingut parany,
miratge on el no-res —intrèpid—
gosa reflectir-se.

L'OBSERVADOR

Ara ja ets una altra gota d'aigua
al mar sense aigües, buit de so i de brises.
No hi ha lluna ni boires, no hi ha onades
que serpentegin entre mots de vida.

Aguaites l'arribada de l'hivern
—tots dos feréstecs.

L'ARBRE-ROCA

Per l'arbre que ara et mira
corre sang de pedra a les venes
—és roca antiga—:
coneix els paranys del viatge,
els revolts del camí,
totes les coves de la fosca.

Que no t'enganyi l'àmbit
etern de la arbre-roca
on mor l'hivern que viu
per néixer altre cop mort.

LLAST

Pluges menudes —insistents—
de mica en mica havien corromput
clivells i juntures —i també les esquerdes
on el vers fet a mida s'arrupia.

No era compacte el mur
i n'hi hagué prou amb una curta torbonada
per esfondrar l'envà i els fonaments.

Res no en quedà, de la paret de mots:
minúsculs —com gnoms vius— els grans de sorra
destralejaven l'aire espès que els engolia.

L'arena errívola del llast
va endur-se els mots balders
cap a una terra morta.

LES SIRENES

Al fons del mar nevat del fred,
alabaten les veus dels cants antics.

I són aquí —les veus de les sirenes—
per dir-te els noms de les coses que són,
enllà del temps, l'auguri de la mort.

ACTOR

De sobte el cabaret s'esfuma:
no era cap llum, la llum,
i l'escenari torna
a ser el clot on s'acosten
els cucs per devorar-te.

LA VISITA

No rectificuis els límits:
pel brocal del pou
ve un mot antic a veure't.

Qui sap si temps a venir
d'això en diràs
la visita inesperada.

PÒSIT

Els límits d'aquest port se't fan petits.
I vagueges, divagues i t'oneges
pel passeig fosc: l'onada del desig.

No t'és donat, però, el deure de l'abisme:
caus sense moure't, no t'adones que no caus;
per això és encara més cruel la caiguda.

Potser et caldrà aixecar el pòsit de les hores.

LA FONT

Tot i que el lladre negre
així no ho vulgui,
a la fi tota font ha de rendir-se
a les veus mortes de l'hivern.

Si has de jugar una carta,
aposta el darrer oracle
pel batre d'ales mut de les sirenes.

MOLL DE CÀRREGA

Mai no sabràs si eren ocells, si eren estels,
si eren gats —potser titans.

Quan se t'acostin els ocells sense nom
no provis d'anomenar-los:
digues només ales, plomissall,
rampes de llum.

Ets moll de càrrega feixuga:
els mots ja no et retornen als indrets.

GAT SALVATGE

Gat astut, gat astut de la nit,
sempre ofert, sempre niu, sempre viu.

Que et dugui el gat salvatge pel camí
prenyat de bots de vi de l'avenir.
Que et sigui lleu la nafra, breu el dir
i greu la unglada esquerpa a frec de pit.

Ja ets gat de vi —dau mort—
a l'escullera immensa de la nit:
rabeja-t'hi a desdir.

Que et ceguïn els ulls finals del gat salvatge.

LA TRAMPA

Defugires l'arbre dels penjats,
la ignomínia de la mort per aigua:
vas anar coll avall
buscant el no-res volgut dels precipicis,
les arrugues fondes de l'estómac,
després vas fondre't i tot va ser més clar,
fins la foscor del vers.

No vull pas cap més detall:
que t'incendiï l'orgull d'haver fet trampa.

PERCOLACIÓ

Els savis pedòlegs asseveren
que l'aigua que es mou dintre del sòl
arrossega substàncies diverses,
que en subterrani i ermat corrent
la mateixa terra fa de filtre,
que en passar a través d'unes partícules
—qui sap si escandibles com les síl·labes—
surt l'aigua novella amb més solatge
—d'això en diuen, els savis, percolació.

Digue'm ara l'anècdota del vers.

¿No el veus encara
com fuig pel blad de les coses,
com arrossega lletres mai no impreses,
escàpol de la teva imatge fixa,
esquívol del teu tracte de senyor?

Si mai no te'n vas adonar,
bé prou que vas saber fingir-ho.

Tu desitjaves subjugar-lo,
però el vers —astutament fugitiu—
es percolava dins les coses
i esdevenia oracle —empresa nova.

TERRA I MAR

La nit mirant-te i tu teulant la terra,
després l'oreig mesell que t'enlleeix
—la roca rescatada al rei del res—,
i altra vegada l'aire taca l'aire,
en un moment la mar s'amara més,
la mar que t'alça enlaire, vell vaixell,
fins que el rem roda i rep el raig roent
del mot.

¿No veus que terra i mar són el mateix?

ELS ORACLES

Sota la font,
degoten grans de sorra fets veus mortes.

A poc a poc
—de gota en gota—
la vida morta es transfigura.

Els oracles et tornen l'altra vida
—fins i tot l'oblidada pels records—
feta ara auguri, el guany d'una elegia.

BRUIXES

Tinc el cap ple d'oblits.

Tot i així, em sembla recordar
aquell eixam de dones llefardoses
peixent-me glops de vi augural
al foc de l'ermot dels brucs d'hivern.

I que cada tirada em dessucava
el brou d'una vida més antiga.

I que cada glopada enterrava
al clos llefiscós de l'oblit
una altra llet més blanca, més remota.

Devien ser les bruixes del retorn.

LLAMP

Llamp que arribes de molt lluny, del cel
—fletxa de llet calenta al mugró dels núvols—,
llamp que em neixes com tempesta d'alta mar,
senyales amb foc el punt de la trobada,
i després —fosos del tot, fets u—
corro altra vegada nit amunt
—estela alta del sepulcre sense nom.

CONTRARIS

Al contrari de mi,
jo sempre m'hi he entès, amb els arbres:
tots dos no tenim ni fulles punxegudes
ni soques vermelles no arrelades enlloc;
tots dos no sabem on la nit mai no acaba
ni temem els vents que no duen tempestes;
ni l'un ni l'altre som,
ja que ens calem l'un a l'altre,
però alhora som dos i som u
—és a dir,
una mena d'excés gramatical.

IMPULS

L'impuls és un dau ple de cabòries.

De l'u al sis neixen i creixen infinits
ritmes i contactes desiguals.

Puc jugar amb la dreta o amb l'esquerra
—també són atzar les mans del foc.

Un cop començada la partida,
però, miraré de donar l'impuls màxim
a cadascun dels costats,
i que totes les arestes s'intersequin
viatjant a l'epicentre del dau bèl·lic.

Tant se val el desenllaç de la partida:
sempre hauré guanyat una derrota.

PLUJA

No en sabia el nom
del caure mils de gotes
celatge avall —estúpida fugida.

No en sabia el perquè
d'aquell obstinat beure de la terra.

Després van explicar-me bé el fenomen
—precipitat, condensat, dur d'entendre—:
el ball de l'aigua amunt i avall del mar
—un ball robat—,
el xuclar l'aigua amunt i avall del riu
—del riu xuclat—,
el fondre's l'aigua i fer-ne un clap de núvols
—un cel tacat—,
i el ball de l'aigua altre cop fins al mar
—el ball tornat.

I encara no entenia
un nom tan tan tan senzill: pluja.

Després va ploure sobre meu
un xic de neu i un poc de temps.

I ara ja entenc
—robat de tot, xuclat de veu: estigma—
el perquè de la pluja.

Ja he entès l'enigma:
quan plou sóc jo qui plou.

A CAU D'ORELLA

Ho diré a cau d'orella
de qui em vulgui escoltar.

Vingué un vers savi a veure'm
al peu del cadafal
mentre se'm socarrava
la pell dins del mirall.

Ai, quin greu, quina pena,
que el savi se'n va anar
mentre em rostia al sol
damunt del cadafal.

I la nit va quedar-se,
la nit no se'n va anar.

ABASTARÉ LA LLUNA

Abastaré la lluna
amb un cop de destrat.

Amb rius de sang, del niu
n'afollaré els ocells.

I quan sigui tot u,
batré les ales noves

i m'enduré el secret
del caure de les hores.

Tot jo, tot u, l'etern
a l'aguait de les coses.

TRUISMES

No hi ha un sol mot per a cada cosa:
hi ha una cosa per a cada nom.

No és el mateix dir mot que dir nom:
els noms es fan amb els mots
però els mots no tenen nom.

Un nom no és res:
provatura, projecte de mot.

En canvi el mot és un esqueix de silenci
que es capfica a la terra dels noms
perquè s'arbri i s'alci i neixi el vers.

Tan sols així
diré que ha estat grassa la collita.

COMPTE ENRERE

He vist que al dia
li rajava sang pels ulls.
I que la nit s'ho mirava,
commoguda per l'esvoranc
però ferma en l'actitud.

He caminat fins a l'airecel
perquè s'avinguessin altre cop
—tothom pot tenir un mal vespre—,
i ell tossut i ella que no
—ploraven fins els núvols.

Llavors amb una agulla
vaig punxar globus i estel.

I tot va desinflar-se
ràpidament,
amb la rapidesa inútil
de les hores que passen
quan ja no hi ha temps.

Ara ho veig clar:
allò era un compte enrere.

ASSUMPTES PENDENTS

Rere meu em segueix la vida
i un reguitzell d'assumptes pendants:

comprar pa, beure vi, àpats de família,
viatges al no-res, rodes de molí,
tenir fills, menjar estrelles de fosc,
feina, mandra, calar foc, cridar,
beure pa, comprar vi, menjar fills,
rodar estrelles de foc, fer molins.

Encara no m'ha vist i apresso el pas.

Giro els ulls. Un llampec enrabiàt
se me l'enduu dins un floquet de neu
—va arreapada i les cames li pengen
com confits a la boca d'un babau.

Bon vent i barca nova.

Ja no em segueix ningú.

CAIGUDES

Mentre caic
miro d'alçar els múscles
i doblegar els genolls
—potser així no seran tan greus
les conseqüències.

He caigut, però, tantes vegades
que l'absurd m'ha enfilat l'espatlla
i el soroll m'ha enfortit els genolls.

De tant en tant encara caic,
però el meu cos és tan rígid ara
que si no fos pel coixí del viure
em trencaria com el vidre.

BITLLET

Quan algú truca a la porta,
el sobresalt se'm puja al cap
i m'embriaga un suc de lluna
revingut del temps de la picor.

¿Pot ser l'assalt vermell al cor de foc,
la perpètua pujada de les sangs,
la pèrdua inclement d'un grumoll nonat?

Quan obro i veig l'absència
m'assereno.

Comprovat el retard del darrer tren,
deso la guia i enfonso els dits
a l'infern del gec plujós:
no duia bitllet.

JEROGLÍFIC

Desmuntar, una a una, les peces
de la feixuga maquinària,
aïllar les busques, falcar-les,
desperfilar el dibuix nítid de l'esfera,
arrossegar els sotrats del nus invisible:
esbrinar el perquè de la cadència.

Un cop feta la feina,
sobre taula
tan sols un munt de ferralla improcedent.

El parany no era desxifrar el jeroglífic
sinó tornar-lo a muntar.

EN PRIVAT

En privat
és més senzill l'autoestímul
i que no et ragin mots balders
pel llit tacat de la mandra.

Un rere l'altre,
afillats com soldadets de plom
als rengs del combat,
de vegades els mots ejaculats
es rebel·len i, talment angules,
corren altre cop sendera amunt,
cap al petit testimoni del foc.

I és que et faltava el tacte de la vida.

Cal el contacte:
privadament no és possible tenir fills.

MASSA JOVE

Ets massa jove per fer el camí de l'alba,
no tens encara veus ni somnis ni records
—¿algú te'n pot deixar?

Tens això i prou:
les cames del temps, el cervell balancí,
les mans de foguerada, els dits d'escorpí,
fondes orelles balmades, mugrons cruels,
i els peus del caminant,
i una mirada assassina que forada.

Tot això és el que tens;
ara no miris, camina i calla.

VOL

Per fi has entès que el vol és lluita.

Mou-te, sacseja els braços amb força
i fes la guerra a l'aire.

M'agrada aquest batre d'ales pertinaç
amb què et lliures a l'abisme,
m'agrada sentir l'alè de dalt
tallant-te cos i nafres,
el brum de la llet del temps
foradant l'aire que et menja
i et torna a tu mateix,
ocell salvatge en vol batut.

I al final del darrer cel,
després de l'última conquesta,
l'alè et farà de fre
i aleniràs el vol
davant de la gran porta.

Ara, així, el vol planat i deixa't caure.

DONA VIVA

Com un espai superb
on tota joia feia nosa al temps,
el pas lleuger —la lloba que camina—,
la mirada distesa —mes patent—,
un somriure glaçat al bec remot,
com un temps de supèrbia
alçat enmig del breu espai del viure,
petjades curtes, tacons enlairats,
ulls molls i nobles —però insistents—
i amb una llàgrima calenta als llavis
—presa de totes les caceres blaves—,

així vas acostar-te a l'home,
tu, la serpent que s'arrossega al blat,
la dona viva.

GNOMS

Incrèdul, dius que els gnoms no existeixen.

¿I qui et penses que t'ha foradat la terra
i et guarda la mina del retorn?

¿Qui creus que tiba
les arrels dels arbres cap avall?

¿Qui et sembla que ajunta la pols i en fa roca,
o les aigües i en fa mars?

Són els gnoms —i els noms dels gnoms—, no ho dubtis,
els que no existeixen
perquè encara no has sabut anomenar-los.

CARN

Talment el llamp que crema tot el bosc,
així la carn —gens feixuga— que topa
amb l'altra carn
i la socarra, la medita, la domina,
ara el vaivé gràcil dels cossos nus de ràbia,
ara l'espessa embranzida dels suc
voraginosos,
després l'ocell que xiscla, l'esgarip
—tots els inicis—
i el canvi, el pas a la suau melancolia
de tot l'oblit que s'obre amb desmesura.

I és que ara no vols pas records,
sinó carn per després tenir-ne.

HEREU

Dels viatges pel temps ja ningú no en parla.

Ha passat de moda
parlar dels cavalls greus de la fi del temps,
d'ordalies, de judicis d'ombres
i altres torts i greuges anhistòrics.

Ha passat la moda dels heretges
i t'hauràs de conformar sent sols el fill
d'un temps taujà i d'una dona poca-solta
que fa un racó amb l'espai de les arrugues.

Per tant, aprofita el guany lent de les hores.

Sols així tindràs
la certesa de saber-te'n un hereu.

DEMÀ

¿Per què preguntes pel demà?

El demà no hi és,
el demà és l'avui un xic passat de rosca,
o l'ahir abans que el retornessis,
avui, cap a la màquina que duu l'ara
fins al fornall on algú crema les hores.

MONEDA

Entre plec i plec del llençol
vas tirar a l'aire la moneda.

I, desvetllant la llei dels precipicis,
va córrer cel amunt,
cap al murgó dels núvols,
xuclant, xuclant la llet
que en caure cel avall
va fondre's amb la vida.

Un cara i creu girat,
el fill de l'agonia.

VOLVES

Amb la cadència pròpia de l'ofici,
volva d'estiu que es crema sota el foc
calent d'agost i salta a la tardor,
la volva d'entretemps que assaboreix
els fruits llenyosos i els àcids records,
empremtes que sacsegen i recullen,
al racó buit de llunes i misteris,
la volva de l'hivern definitiu
que en corgelar-se esdevé fruit carnós,
volva d'abril a punt de rebre el foc
d'estiu que ho mata tot, que tot ho crema
amb la cadència pròpia de l'ofici.

MARTELL

Com martell de la nit,
el llop sempre repeteix l'udol
un cop i un altre cop,
sempre els mateixos esgarips al paper
setinat de la selva,
els mateixos laments de trista pau fera,
un cop i un altre,
sempre un llop i un altre llop després,
que el mata, que el neix, que el recupera
en un lloc i en un altre i en tots els llocs
possibles o impossibles del sempre més
i del mai més.

L'udol del llop és sempre un mateix dolor
que s'arrossega de llop a llop,
de platja a plata,
de nit a nit,
de boca a boca,
com un martell de veus acumulades.

DUES DONES

Al mirall se t'hi fan dues imatges
—ja ho deia el roig besant el blau marí—:
l'una és d'aigua, i la brisa se l'emporta
cap als gnoms de les mines de la terra del gel,
just allí on l'or del riu es diu silenci
i els llibres rars pengen dels arbres clars;
l'altra és roent, salvatge, i un vent càlid
se l'enduu cap als homes de les terres calentes,
just allí on còdols negres diuen guerra
i dels vells roures foscos pengen espases roges.

Sou dues dones que es besen al fulcre
d'una imatge balançada.

EQUINOCCI

Com gat ancorat a la gàbia de foc
que no pot moure's ni viure's ni sentir-se,
arbre perdut al clos de les coses,
subjecte a la roda impossible del temps,
abatut pel contacte i la lluita,
com un gat encara no salvatge,
així el dia esdevé nit, cercle el triangle
inviabile de la sínia que volteja.

Gat embriac, de dret a la tardor.

VIATGES

Quan et dic que he fet molts viatges
vull dir que és aquí dins
on he anat bufallejant.

Per això
no he vist pas les piràmides, encara,
ni l'aurora polar de l'àrtic,
ni el foc follet a la tomba que em preparen.

Quan et dic que he viatjat
vull dir que és aquí
—aquí dins la boira mateix—
on m'ha entaforat el temps.

Aquí mateix, al lloc on sempre sóc
—viatger— un alè de mort sense tornada.

BESSONS

Tu i jo
ja no som bandes contràries del mirall.

Per tu he vessat pa net d'alís pel bec.

Que no et faci por
l'arrel inexacta del pi
ni el trajecte pel temps i les nits.

Tu i jo
som ara un mateix mirall
i la disfressa dels nombres
no podrà separar-nos.

Per tu he vessat vi escumejant pels llavis.

No temis
l'esglai solitari de la fosca
ni la pedra foguera de la llum.

Tu i jo
farem alhora el camí
i la desfeta dels astres
no ens deturarà a l'entrada.

Per tu he vessat llet amargant pel pit.

Som un sol home trist, bessons aïllats
només pel cant de les sirenes.

FRAGATA

Sóc corbeta antiga:
l'eixàrcia morta d'obencs gastats pel vent,
l'estai de proa —de la vida— fet miques pel temporal,
els flocs foradats, els velatxos partits,
les gonetes desinflades...
A la cofa hi guardo un vi medicinal,
no fos cas que la brusca ronsegi
i m'agafi a cop calent,
mentre faig la guàrdia
perquè no s'acosti
la darrera onada.

Ahir un garbí va endur-se'ns
cap al nord, cap a l'illa exacta.
L'eixàrcia mòbil —treballosa— va espavilar
les veles: Desperteu.
Amb vergues enfortides, el pal major
era el mestre del trinquet i del messana.
Fins i tot l'escandalosa
escriu les burdes dels mastelers.
Tot era nervi,
com si el garbí fos l'últim vent exacte,
el mot que a la fi allargassava
l'antiga corbeta moribunda.

Avui he llençat el vi de la cofa
i l'aigua —embravida— s'ha empassat la son.

Ara ja sóc fragata.

ACÚSTICA

Quan la veu s'allunya del rostre
i recau en algun paratge
de precisa estructura reflectora,
retorna en forma d'eco
i aleshores ja no és veu:
és altra cosa que no sabia dir-te,
potser un mot disfressat,
el reflex del paisatge fet fenomen,
qui sap si una resposta... ves a saber a què.

Tant se val: jo no en sé un brot, d'acústica.

Però sé això:
quan una veu que pregunta
surt d'una boca —confusa—
i s'estampa amb fúria
al paper blanc que l'acull
com al més preuat dels hostes,
el poema no és la pregunta difícil.
Llavors el poema es transforma
en l'última resposta.

FANAL

Al fanal de la plaça,
uns menuts malgirbats i maldestres
l'han guarnit amb els segons de la mòlta.
El llum lluu ara més nou,
més endavant,
més cap a un altre indret nostàlgic.

També hi ha uns vells
que miren el fanal ara fulgent, enlluernats.

L'hora és arribada, però,
de fer entendre al veïnat
els límits feréstecs de la plaça.

El fanal només brilla
si els vells fan néixer veus antigues
quan —menuts a plaça—
guarneixen amb llum
els racons perduts de la nostàlgia.

I amb el segó menut de la batuda
retorna el temps del blat d'antigues mòltes.

MORTS

Hi ha morts desconeguts:
els que rebenten a les trinxeres del combat,
també els lliurats a la força dels temporals,
els sotmesos, els serfs del dret de treva,
els pescamots ajaguts sota les ones,
els menestrals colgats
sota els xiprers astuts dels cementiris,
és a dir, tota aquella miriada de llavors
que els metamòrfics anomenen vides noves.

Altres són morts no tan de moda
—més d'estar per casa, podríem dir-ne—:
els que perden la mesada
al casino de la vida,
els que juguen a temps, espai i sexe
mentre una indiferent tramoia
els cortavessa.

Aquests morts —més coneguts—
són tan morts en vida
com tu i jo o aquell altre
que de vegades ens rebla l'existència
amb sorra abaratida.

FALGUERES

De lluny semblava un gronxador,
la lluna, i m'hi he acostat
amb ulls d'infant famèlic:
tastar síndries, engrunes de nit,
gustar móres i exòtiques papaies,
tatxar el meló i copsar-ne l'entrellat,
viure als jardins esclaus de la memòria.

I ara i sempre el temps ha quequejat,
i amb ulls fonats d'home sadoll
he vist els grans paons de nit
voltant les alimares grogues:
anacards llenyosos, dàtils dessucats,
festucs amargs i macadàmies seques,
sol i llastat al fons d'un buc ja naufrag.

Els designis no perdonen:
les primigènies nimfees d'estiu
han dat de torna falgueres de gel.

UN BON NEGOCI

Cobrats els beneficis
sols resta fer inventari,
i el saldo no t'és pas desfavorable.

Encara et queda el cos xacrat,
ulls miops, orelles que sordegen,
l'olfacte prou curiós,
mans de tacte sovint dòcil,
el sentit de l'equilibri,
i encara la paraula, home,
també la paraula que de vegades et surt
dels llavis secs —per vies naturals.

I, sobretot,
encara tens el benefici del dubte.

No pots pas queixar-te:
has fet un bon negoci.

BATALLA

I, fidel, cridaré: "Seguiu-me,
ferms, enlaire les argolles,
temprats els instruments,
llevades les cadenes,
que hem de fer mala guerra a l'enemic;
canteu, seguiu-me,
que el cant ens acompanyi, greu,
fins a l'última conquesta".

I, fidels, caminarem de recules,
avançarem —de tornada—
a l'hostal impensable
dels records esborradissos.

I faré taula rasa
del moment primitiu
en què tot va renéixer
—feliç i fidelíssim, jo,
comandant de la memòria.

LLEI

Per llei d'atzar sóc viu i em meravella.

Abans un punt i coma —indòmits— feren
sorra del mur, parèntesi de vida.

Després la lenta màrrega del vent
va endur-se mur i arena: sols restaren
granets de glaç, avanç de calamarsa.
I amb negra neu vingué la maltempsada,
ja el jardí buit de llacs, buit de foc i aire.

Ara i avui mandregen, les cabòries.
Per joc d'atzar he de morir i ho sé.
Impenitent, versegant i en silenci
beuré el darrer decret de la llei vella.

L'ADÉU DEL VAMPIR

La dona viva obre les cames,
un xiscler i reviscola el vell xiprer,
amb urpes de gat t'arrossegues
pel líquid blau i el foc follet de l'ombra,
veus lluny l'escletxa de la caixa, crides
i esgarrapes la fusta per poder
dir que ets viu i que et diguin que podràs
—fora del cau, vell llop— viure tota una vida.

I veus la llum:
acaben d'enterrar-te.

Barcelona
27-XI-1999 / 17-XII-2010

LES DENTS DEL TAURÓ

Iniciació al vampir

Llibre de vampirs

Matriu
 Llampec
 Si algú et crides ara
 L'observador
 L'arbre-roca
 Llast
 Les sirenes
 Actor
 La visita
 Pòsit
 La font
 Moll de càrrega
 Gat salvatge
 La trampa
 Percolació
 Terra i mar
 Els oracles
 Bruixes
 Llamp
 Contraris
 Impuls
 Pluja
 A cau d'orella
 Abastaré la lluna
 Truismes
 Compte enrere

Assumptes pendants

Caigudes
 Bitllet
 Jeroglífic
 En privat
 Massa jove
 Vol
 Dona viva
 Gnoms
 Carn
 Hereu
 Demà
 Moneda
 Volves
 Martell
 Dues dones
 Equinocci
 Viatges
 Bessons
 Fragata
 Acústica
 Fanal
 Morts
 Falgueres
 Un bon negoci
 Batalla
 Quimera

L'adéu del vampir
